

TEZ ÖZETLERİ

Thesis Abstracts

Ayhan ENACAR: *Oral ve Perioral Kasların Alt Keser Dişlere Etkileri (Doktora tezi)*, Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1981 (Tez yöneticisi: Prof. Dr. Serpil AYTAN).

Diş sisteminin dengesini sağlayan etkenlerin önemlilerinden olan perioral ve lingual kas kuvvetlerinin, alt keser konumuna ve çapraşıklığına olan etkilerini belirlemek, araştırmamızın amacını oluşturmaktadır.

Araştırma grubumuz 13 yaşında 28 i kız, 22 si erkek toplam 50 bireyden oluşmaktadır. Bu bireylerin seçiminde, daimi dişlenme döneminde olmaları, tüm dişlerin arklar üzerinde yer alması, kusursuz bir posterior fossatüberkül ilişkisi, Angle Sınıf I molar kapanışı esas alınmıştır.

Seçilen bireylerde, geliştirilen özel bir yöntem ve "Grass FTO 30" transducer'ı yardımıyla maksimum dil ve alt dudak kuvvetleri ölçülmüştür.

Alt keser konumunun belirlenmesi için sefalometri yöntemlerinden yararlanılmış ve IMPA açısı, 1-NB açısı ve mm değeri ile AP doğrusu referans alınmıştır.

Alt keser çapraşıklığını belirlemede model analizlerinden yararlanılmış ve alt ön bölge Hays-Nance analizi kullanılmıştır.

Oral ve perioral kasların ilişkisini belirlemede parametre olarak Maksimum Dil kuvveti/M. Dudak kuvveti oranından yararlanılmıştır.

Bu oranla, alt keser dişlerin konum ve çapraşıklığını belirleyen değişkenler arasındaki ilişki, korelasyon analizi yardımıyla incelenmiştir.

Sonuçta, M. Dil kuvveti/M. Dudak kuvveti değişkeni ile diğer değişkenler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin varlığı gösterilmiştir.

Böylece alt keser dişlerin konumunda ve alt keser çapraşıklığında oral ve perioral kasların belirleyici etkisi gösterilmiştir.

Yazışma Adresi : Doç. Dr. Ayhan ENACAR
Hacettepe Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Hacettepe/ANKARA

Nurdan AKKAN: *İskeletsel Açık ve Kapalı Kapanışlı Tiplerde Dentoalveolar Bölge ve Yüz İskeleti İlişkileri (Doçentlik Tezi)*, İstanbul Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, İstanbul, 1982.

Araştırmamızda dik yön kapanış bozukluklarının, iskelete ait karakteristiklerle mi yoksa dişlere ait karakteristikler ile mi ilgili olduğunu ortaya çıkarabilmek için, iskeletsel açık ve kapalı kapanışlı tiplerin dikey boyut özelliklerini inceledik.

Materyalimizi dik yönde geniş bir aralık içinde farklılık gösteren iskeletsel açık ve kapalı kapanışlı fakat dişsel kapanışları normal olan erişkin bireylerden seçtik.

Böylece maloklüzyonun oluşmadığı bireylerde ortaya çıkmış olan düzenlenme olaylarını incelemekle, hangi karakteristiklerin maloklüzyona yol açabileceğini daha ayrıntılı olarak incelememiz mümkün oldu.

Vakalarımızın uzak röntgen resimlerini "Coben Koordinat Analizi" yönteminden yararlanarak değerlendirdik.

Araştırma metodumuzda dişsel olarak normal kapanışlı olup, iskeletsel olarak kapalı-normal-açık kapanışlı grupları oluşturan bireylere ait ön-arka ve dik yön ölçümlerini gruplar arasında karşılaştırdık. Ayrıca dikey yüz paternini etkileyebileceğini düşündüğümüz boyutlar arasındaki korelasyonları inceledik. Böylece dentoalveolar bölgede dikey yönde normal kapanışı oluşturabilmek için nerede, hangi olayların meydana geldiğini, bu olaylarda belirleyici faktörlerin neler olduğunu ortaya çıkarmaya çalıştık.

Araştırmamız dikey yön semptomlarının, bir bakıma patogenezinin açıklanabilmesini de sağlamış ve farklı patogeneze göre uygulanacak tedavi planlarının daha doğru temellere dayandırılabilmesini mümkün kılmıştır.

Yazışma Adresi : Doç. Dr. Nurdan AKKAN
Altıparmak Cad. Saner apt.
No: 62/15
BURSA

Bilgin GİRAY: *İskeletsel Sınıf I, Sınıf II Vakalarında Gelişime Bağlı Olarak Yumuşak Doku Profilineki Değişikliklerin "Longitudinal" Olarak İncelenmesi (Doçentlik Tezi), Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1982.*

Bu araştırmanın amacı, iskeletsel Sınıf I ve Sınıf II vakalarında gelişime bağlı olarak yumuşak doku profilineki değişikliklerin "Longitudinal" olarak incelenmesidir. Materyalimiz toplam 56 bireyin 4 yıllık gelişim sürecini kapsayan, ortalama 9.5 ve 13.5 yaşlarında, alınan 112 profil uzak röntgen resimlerinden oluşmuştur. Sınıf I grubumuz ise: 10 kız, 13 erkek toplam 23 bireyden oluşmaktadır.

Uzak röntgen resimleri üzerinde üç açısız ve 11 milimetrik ölçüm yapılarak, profilde gelişim ile meydana gelen değişiklikler, hem parametrik hem de parametrik olmayan istatistik yöntemlerle saptanmıştır.

Ölçülen bütün profil yumuşak doku kalınlıkları gelişim ile artmıştır. En fazla gelişim burun ucunda görülmüştür. Sınıf I grubunda kızlarda erkekler için gelişim ile daha az konveks bir profil yapısı oluşmaktadır. İskeletsel Sınıf II grubunda ne kızlarda ne de erkeklerde konveksite azalmamaktadır. Sınıf I ve Sınıf II grupları arasında profil gelişim açısından bir fark bulunamamıştır.

Yazışma Adresi : Doç. Dr. Bilgin GİRAY
Halaskargazi Cad. No: 303/9
Şişli/İSTANBUL

Mehmet Demir YİĞİT: *Normal Kapanışlı Erişkin Bireylerde Doğal Baş Duruşu ile Baş-Yüz Morfolojisi ve Servikal Kolon Arasındaki İlişki (Doçentlik Tezi), GATA Dişhekimliği Bilimleri Merkezi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1983.*

Bu araştırma, a) Genç erişkin bireylerin uzak röntgen resimlerini başın iki konumunda elde ederek iki duruş arasında farklılık olup olmadığını ortaya koymak ve hangi baş konumunun doğal baş duruşu olabileceğini saptamak, b) Bu çalışmayı oluşturan bireylerin doğal baş konumunda, baş-yüz ve servikal kolon ile ilgili ortalama açısız değerleri belirleyerek, ortodontik sorunları olan bireylerde yapılabilecek bu tür çalışmalara ışık tutmak, c) Başın duruş alışkanlıklarının, baş ve yüz ile servikal kolonda morfolojik değişikliklere neden olacağından, varolan bu değişiklikleri normal kapanışlı genç erişkin erkek ve kızlarda sefalometrik yönden inceleyerek aralarındaki ilişkiyi ortaya koymak ve bu konuda bir fikir vererek ortodontik tanıya katkıda bulunmak amacı ile yapılmıştır. Çalışma, 32 erkek ve 32 kız olmak üzere toplam 64 bireyin 128 uzak röntgen

filmleri üzerinde gerçekleştirildi. Her bireyin alışkanlık olarak gösterdiği 1 numaralı duruşta ve karşısında belirli bir uzaklıkta duvarda asılı aynaya baktığında saptanan 2 numaralı duruşta uzak röntgen resimleri alındı. Bu filmlerin herbirinde, baş-yüz morfolojisi ile ilgili 10 açısız, duruşlar ile ilgili 21 açısız ve 1 boyutsal ölçüm yapıldı. Elde edilen veriler bioistatistiksel olarak değerlendirildi. Bu araştırmanın sonucunda:

1. Bir numaralı duruşun bireyin alışkanlık olarak gösterdiği doğal duruş olarak tekrarlanabilirliği ve kopye edilebilirliği kanıtlanırsa da bireylerde farklılıklar gösterdiğinden, uygulama olanağı görülmemektedir.

2. Genç erişkin erkek ve kızlarda iki nolu duruşun (ayna duruşu) doğal baş duruşu olarak kabul edilebilir olduğu saptandı.

3. Uzak röntgen filmlerinin elde edilmesinde bireylerin doğal baş duruşunda (iki numaralı duruş) konumlandırılmaları zorunlu görülmektedir.

4. Bu çalışmadaki bireylerin, başlarını her iki duruşta da yukarı ve arkaya doğru konumlandıkları saptandı.

5. Bu çalışmadaki bireylerde, başın 1. duruştan 2. duruşa geçerken servikal kolon üzerinde bir etki yapılmadığı belirlendi.

6. Baş-yüz morfolojisi ile baş duruşu arasında bir ilişkinin olduğu ve bu ilişki açısından erkek ve kızlarda farklılık olmadığı ortaya konuldu.

7. Prognat çenelerin başın fleksiyonuna, retrognat çenelerin başın ekstansiyonuna bağlı olduğu belirlendi.

8. Alt çene şekli ile servikal kolon eğrisi arasında önemli bir ilişki olmadığı saptandı.

9. Servikal kolonun, kızlara nazaran erkeklerde gerçek horizontal düzleme göre daha eğik olduğu bulunmuştur.

10. Servikal kolon uzunluğu, erkek ve kızların genel vücut yapıları nedeniyle farklı bulunmuştur.

Yazışma Adresi : Doç. Dr. Mehmet Demir YİĞİT
GATA, Haydarpaşa Eğitim Hastanesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Kadıköy/İSTANBUL

Hüsamettin OKTAY: *Sinüs Maksillarisin Ortodontik Gelişiminin İncelenmesi ve Ortodontik Anomalilerle İlişkisi. (Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Erzurum, 1983 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Nazmi ERTÜRK).*

Bu çalışmada 6-10, 10-14, 14-18 ve 18 den büyük olmak üzere dört yaş grubu; her yaş grubunda da

yirmi normal kapanışlı ve yirmi ortodontik anomalili olacak şekilde toplam 160 Sinüs pozisyonunda çekilmiş ortopantomograf üzerinde çalışılmıştır. Ortodontik bozukluğa sahip kişiler kliniğe müracaat eden hastalar arasından klinik muayene ile tesadüfen seçilmiş olup herhangi bir anomaliye ağırlık verilmemiştir.

Panoramik filmlerdeki maksiller sinüslerin görüntüleri çizilip planimetre ile alanları ölçüldü. Ayrıca hem orta eksen hem de orta eksene nasion noktasından dik çizilerek bir koordinat sistemi oluşturuldu. Bu koordinat sistemi yardımıyla sinüslerin büyüme yönü araştırıldı. Yine eldeki verilerden faydalanılarak sinüslerin yaş gruplarına göre büyüme artışları incelendi.

Sinüs büyüklüğü ile ortodontik anomaliler arasında bir ilişki olup olmadığı; yine aynı kişinin sağ ve sol sinüs büyüklüğü arasında bir ilişki olup olmadığı istatistiksel olarak araştırıldı. Neticede hem ortodontik anomalilerle sinüs büyüklüğü arasında bir ilişki olmadığı, hem de her iki sinüs arasındaki asimetrisinin istatistiksel olarak önemli olmadığı bulundu.

Yazışma Adresi : Doç. Dr. Hüsametttin OKTAY
Atatürk Üniversitesi
Dışhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
ERZURUM

Hakan N. İŞCAN: *Anormal Yutkunma Refleksinin Önlenmesi İle Ortodontik Bölgede Oluşan Değişiklikler (Doktora Tezi)*, A.Ü. Dışhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1983 (Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Oktay ÜNER).

Anormal yutkunma refleksinin önlenmesi ile denoalveolar ve iskeletsel yapılarda görülebilecek değişimleri incelemek amacıyla yapılan bu araştırmanın materyalini 19 u deney grubu olarak ayrılan ve bir yıl süreyle dil perdeli sabit palatal ark taşıyan, 50 si kontrol grubu olarak bir yıl süreyle gözlenen toplam 69 anormal yutkunma refleksine sahip bireyin araştırma başı ve sonu lateral sefalometrik filmleri oluşturmuştur.

Çizimleri yapılan 138 sefalometrik film üzerinde 26 değişken incelenmiş; grup içi değişimlerin istatistiksel önem kontrolü eşleştirilmiş t testi ile, gruplararası değişim farklarının önem kontrolü student t testi ile yapılmıştır.

Araştırma süresi içinde; deney grubu bireylerinde alt çene düzlem açısı ve palato-mandibular açı büyümüş

ancak kontrol grubunda bu açılarda küçülme görülmüştür. Gruplararası farklar istatistiksel olarak önemli bulunmuştur. Deney grubunda alt ön yüz yükseklik artışı kontrol grubuna kıyasla önemli düzeyde fazla bulunmuştur. Heriki grupta overjet azalmış ancak grup içi değişimler ve grup içi değişimler arası fark biyometrik olarak önemli bulunmamıştır. Heriki grupta da overbite artışı biyometrik olarak önemli bulunmuş; ancak deney grubundaki ortalama artış kontrol grubununkinden ortalama 0.84 mm. daha fazla ve istatistiksel olarak önemli bulunmuştur.

Yazışma Adresi : Doç. Dr. Hakan N. İŞCAN
Gazi Üniversitesi
Dışhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
06510 Emek/ANKARA

Zahir ALTUĞ: *Dil İtme Kuvvetinin Ortodontik Anomaliler ile İlişkisi (Doktora Tezi)*, A.Ü. Dışhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı Ankara, 1983 (Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Oktay ÜNER).

Tez çalışması 1981 yılında Ankaranın bir ilkokulunun 4. ve 5. sınıfı öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Araştırmaya yaş ortalamaları 10 yıl 6 ay olan 68 kız, 73 erkek birey alınmış olup, bunların 47 si nötral oklüzyonlu, 94 ü anomalilidir. Araştırmada cinsiyet ayırımı yapılmamıştır. Araştırmada dil ve dudakların maksimum itme kuvvetleri, literatürde "Pommeter" adı verilen özel bir kuvvet ölçerle, dil frenilumunun maksimum boyu ise "Boley Pergeli" ile ölçülmüştür. Grupların oluşturulmasında maksimum dil itme kuvveti esas alınmıştır. Bütün gruplarda maksimum dudak itme kuvvetinin normal hudutlar içerisinde olmasına dikkat edilmiştir. Buna göre, 1. grupta maksimum dil itme kuvveti normal sınırlar içinde olan, 2. grupta bu değer in altında, 3. grupta ise bu değer in üstünde olan bireyler alınmıştır. Her grupta 47 kişi vardır. Maksimum dil itme kuvvetinin artmış olduğu durumlarda, Holdaway farkının arttığı, alt kesici dişlerin altındaki kemik kaidesine göre protrüzyon yaptığı, interinsizal açının, overbite'in, overjet'in azaldığı, yüz iskeletinin dik yön konumunu gösteren açısal ve boyutsal ölçümlerin ve bu arada damak derinliğinin arttığı bulunmuştur.

Yazışma Adresi : Doç. Dr. Zahir ALTUĞ
A.Ü. Dışhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Beşevler/ANKARA

Abdulvahit ERDEM: *Kondil Konumu ile İskelet Yapısı Arasındaki İlişkinin Sefalometrik Olarak İncelenmesi (Doktora Tezi)*, Atatürk Üniversitesi Dışhe-

kimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Erzurum, 1983 (Tez Yöneticisi, Prof. Dr. Serpil AY-TAN).

Çeşitli araştırmalarda kondilin durumu incelenmiş ve bazı yöntemlerle kondil konumu değerlendirilmiştir. Ortodontik anomalilerin oluşmasında kondilin büyük rolü olduğu sanılmaktadır. Bazı ortodontik tedavilerde kondilin konumunun değiştirilmesi de amaçlanmaktadır. Bu nedenle yüz iskelet yapısında, kondilin rolünün bilinmesi ortodontik tedavinin prognozu ve planlanmasında etkili olacaktır.

Bu amaca yönelik olarak gerçekleştirmeye çalıştığımız araştırmamızda, toplumumuz bireylerinin kondil konumları ile yüz iskeletsel yapıları arasındaki ilişkiler sefalometrik olarak incelenmiştir. Çalışmamızda, Hacettepe Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalındaki hasta dosyalarından, 10–16 yaşlarında toplam 60 bireyin, tedavi öncesi yan kafa filmleri incelenmiştir. Filmler üzerinde belirlenen 2–4 derecelik ANB açısına sahip 20 bireyin yan kafa filmi kontrol grubu olarak, iskeletsel Sınıf I grubuna, 4 dereceden büyük ANB açısına sahip 20 bireyin yan kafa filmi iskeletsel Sınıf II grubuna ve 2 dereceden küçük ANB açısına sahip 20 bireyin yan kafa filmi de iskeletsel Sınıf III grubuna dahil edilerek üç grup düzenlenmiştir. Her bir grup için Steiner ve Wylie analizlerinden faydalanılarak kombine bir analiz sistemi geliştirilmiştir.

Araştırmamızda, 10–16 yaşları arasında yaş ve cinsiyet farkı gözetilmemiştir. Standardizasyonun sağlanması için her üç grupta High-Angle olgularından seçilmiştir. Yaptığımız inceleme sonunda, iskeletsel Sınıf III grubunda kondilin sella'ya yatay uzaklığı ile ANB açısı arasında istatistiksel olarak önemli bir ilişki olduğu ortaya çıktı.

Kondil konumu ile diğer iskelet birimleri arasında istatistiksel açıdan önemli bir ilişki elde edilemedi.

İskeletsel Sınıf II ve Sınıf III gruplarının karşılaştırılmasında, kondil Sınıf III grubuna göre Sınıf II grubunda, sella noktasından dikey ve yatay yönde daha uzak bulundu. İstatistiksel değerlendirmede bu ilişki önemlilik gösterdi.

Yazışma Adresi : Yrd. Doç. Dr. Abdülvahit ERDEM
Atatürk Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
ERZURUM

Füsun ARPAK: *Ortodontik Tedavi Uygulanmış Angle Sınıf I ve Sınıf II Bölüm 1 Maloklüzyonlarda Postretansiyon Döneminde Alt Keserlerin Stabilitésinin Araştırılması (Doktora Tezi)*. Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1983 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. İlhan ARAN).

Ortodontik tedavi uygulanmış Angle Sınıf I ve Angle Sınıf II Bölüm 1 maloklüzyon gruplarındaki vakalarda Postretansiyon dönemindeki alt keser dişlerin stabilitesini araştırmayı ve bu stabilize ile mandibular kaninler arası genişlik, IMPA, $\bar{1}$ -NB, $\bar{1}$ -AP, $\bar{1}$ -SN açısız değerleri arasında herhangi bir ilişki olup olmadığını, varsa bu ilişkinin derecesini saptamayı amaçladık.

Çalışmamız, tedavi gayesiyle dört premolar diş çekimi yapılarak, alt ve üst dişlerin bantlanmasıyla sabit mekanik tedavi uygulanmış, en az 1 yıllık postretansiyon süresine sahip 15'i Angle Sınıf I Maloklüzyon grubundan, 13'ü ise Angle Sınıf II Bölüm 1 maloklüzyon grubundan olmak üzere toplam 28 vakanın tedavi öncesi, tedavi sonrası ve postretansiyon dönemlerine ait model ve sefalogramlarının incelenmesiyle gerçekleştirildi.

Araştırmamızın üç safhasına ait verilerin istatistiksel olarak değerlendirilmesi sonucunda; postretansiyon döneminde her iki grupta da görülen alt anterior çapraşıklık üzerine orjinal maloklüzyon tipinin etkisi olmadığı bulundu.

Angle Sınıf II Bölüm 1 grubunda postretansiyon dönemdeki çapraşıklığın relapsı ile ilişkili herhangi bir değişken bulunmazken, Angle Sınıf I grubunda ise sadece mandibular kaninler arası genişliğinin relapsı ile bu bölgedeki çapraşıklığın relapsı arasında ilişkinin varlığı saptandı.

Yazışma Adresi : Dr. Füsun ARPAK
Cinnah Cad. 34/4
Çankaya/ANKARA

Zehra BAYAZIT: *Lateral Sefalometrik Filmlerde, Maksilla ve Mandibulanın Alan ve Boyut Araştırılması (Uzmanlık Tezi)*, Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1984 (Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Mirzen ARAT).

Bu çalışmada; yanal sefalometrik filmler üzerinde saptanan maksilla ve mandibulaya ait alan, bu alanlar arasındaki oran ve boyutların kendi aralarındaki ve ayrıca ANB açısı ile gösterilmiş olduğu ilişkiler araştırılmıştır.

Ortodontik tedavi görmemiş ve post-pubertal dönemdeki bireyler araştırma kapsamına alındı.

47 kız, 44 erkek toplam 91 birey üzerinde yürütülen araştırmamızda kız ve erkek gruplar, kendi iskelet grupları içerisinde tek tek ve toplam grup olarak değerlendirildi.

Araştırmamıza seçtiğimiz bireylerin, yanal sefalometrik filmleri üzerinde maksilla ve mandibulanın mm² olarak bağlı alanları ve bu alanların birbirlerine oranları, ayrıca maksilla ve mandibulaya ait boyutsal ölçümlerin her iskelet grubundaki ortalama değerleri mm olarak verildi.

Uygulanan istatistik yöntemle elde edilen bulgular, diğer araştırmacıların bulgularıyla karşılaştırıldı.

Yazışma Adresi : Uzm. Dt. Zehra BAYAZIT
Ziya Gökalp Cad. 20/3
Kızılay/ANKARA

Namık BEKBÖLET: *Gelişimle Okluzal Düzlem Eğiminde Meydana Gelen Değişiklikler (Uzmanlık Tezi)*, A.Ü. Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1984 (Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Mustafa ÜLGEN).

Bu çalışmada karışık dişlenme safhasının son dönemindeki üç yıllık gelişim süreci esnasında, hiçbir ortodontik tedavi görmemiş; 22'si kız, 30'u erkek 52 Kl. I anomali, 15'i kız 18'i erkek 33 Kl. II anomali ve 7'si kız 4'ü erkek 11 Kl. III anomali gösteren toplam 96 bireyden elde edilen 192 adet profil sefalometrik röntgen üzerinde, okluzal düzlem eğiminde gelişimle meydana gelen değişiklikler araştırılmıştır. Araştırma üç safhada yürütülmüştür. Birinci safhada kızlar ve erkeklerde ayrı ayrı Kl. I, Kl. II ve Kl. III anomalilerde gelişimle meydana gelen değişikliklerin önemi, eşleştirilmiş t-testi ile belirlenmiştir. İkinci safhada yine kızlarda ve erkeklerde ayrı ayrı gelişimle meydana gelen değişikliklerin; Kl. I, Kl. II ve Kl. III anomaliler arasında bir farklılık gösterip göstermediği varyans analizi ve Duncan testi ile saptanmıştır. Üçüncü safhada ise Kl. I, Kl. II ve Kl. III anomalilerde gelişimle meydana gelen değişikliklerin, kızlarla erkekler arasında bir farklılık gösterip göstermediği yine varyans analizi ve Duncan testi ile belirlenmiştir. Gelişimle okluzal düzlem eğiminde meydana gelen değişiklikleri ve bu değişikliklerin nereden kaynaklandığını belirlemek üzere her sefalometrik film üzerinde onbeş özellik ölçülmüştür. Bu çalışma sonucu aşağıdaki özelliklerde gelişimle istatistiksel

önemli değişiklikler belirlenmiştir: Okluzal düzlemle SN arasındaki açı; kızlarda Kl. II ve Kl. III anomalilerde, erkeklerde ise Kl. I ve Kl. II anomalilerde küçülmüştür. Okluzal düzlemle üst çene düzlemi arasındaki açı yalnız Kl. II erkeklerde küçülmüştür. Okluzal düzlemle AB doğrusu arasındaki açı, Kl. II anomali gösteren kızlarda küçülmüş, erkeklerde ise artmıştır. Okluzal düzlemle alt keser uzun eksenini arasındaki açı Kl. II anomali gösteren kızlarda artmıştır. İnterinsizal açı Kl. II anomali gösteren kızlarda artmıştır. Alt çene düzlemi ile SN arasındaki açı Kl. II anomali gösteren kızlar ile Kl. I anomali ve Kl. II anomali gösteren erkeklerde küçülerek, alt çene gelişimle öne ve yukarı doğru bir rotasyon yapmıştır. ANB açısı ise yalnız Kl. II anomali gösteren kızlarda küçülmüştür.

Yazışma Adresi : Uzm. Dt. Namık BEKBÖLET
Antalya Devlet Hastanesi
ANTALYA

Şakir KENTOĞLU: *Sınıf III Olgularının Tedavilerinde Kullanılan FR III ile Head-gear Tedavi Yöntemlerinin Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi (Doktora Tezi)*, E.Ü. Dişhekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, İzmir, 1984 (Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Erdal İŞIKSAL).

Sınıf III düzensizliklerinin tedavisinde, çeşitli araştırmacılar değişik tedavi yöntemleri ileri sürmektedirler.

Frankel tarafından bulunmuş ve geliştirilmiş olan FR III apareyi bu yöntemlerden biridir. Ancak bu yöntem yıllardır kullanılmasına rağmen, oluşturduğu değişiklikler bugün dahi tartışmalıdır. Bazı araştırmacılar apareyin etkisinin genelde ortopedik olduğunu savunurken, bazıları ise, dento-alveoler yapılarıdaki değişiklikler ile sınırlı olduğunu ileri sürerler.

Araştırmamızda, Sınıf III düzensizliği gösteren olgularda FR III apareyi kullanılarak elde edilen değişiklikler, head-gear tedavi yöntemleri ile karşılaştırılmıştır.

Araştırma, Sınıf III azı ilişkisi ve 1 mm yada daha az overjet içeren 22 si erkek 18 i kadın toplam 40 olguda yapılmıştır.

Olgular, 25 i tedavi 15 i kontrol olmak üzere iki kümeye ayrılmıştır. Tedavi kümesindeki olgulara FR III apareyleri uygulanırken, kontrol kümesindeki olgular herhangi bir tedavi uygulanmamıştır. Ortalama tedavi ve kontrol süresi 13-4 aydır.

Tedavi ve kontrol süreleri sonunda elde edilen yanal baş filmlerine, başlangıçta alınmış olanlarla birlikte modifiye Ricketts Analizi uygulandı. Elde edilen veriler, E.Ü. Bilgisayar Araştırma ve Uygulama Merkezinde İstatistiksel olarak değerlendirilmiştir.

Sonuçlara göre, FR III apareyi, çeneler ve yüz bölgesinde, dişsel olduğu kadar, iskeletsel ve yumuşak doku farklılaşmalarına da neden olmaktadır.

Yazışma Adresi : Prof. Dr. Erdal IŞIKSAL
Ege Üniversitesi
Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Bornova/İZMİR

Mustafa ÜLGEN: *Yüzün Dik Yön Boyutlarının Azalmış (Hypodivergent) veya Artmış (Hyperdivergent) Olmasına Rağmen Ortodontik Anomalilerin Ortaya Çıkmadığı Vakalarda Yüz İskeleti Morfolojisi (Profesörlük Tezi)*, Ankara Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1985.

Bu araştırma 42 kız 42 erkek toplam 84 ideal okluzyon gösteren vakanın uzak röntgen resimlerine dayanmaktadır. 28 vaka hypodivergent, 28 vaka optimal ve 28 vaka da hyperdivergent bir yüz iskeleti yapısı gösteriyordu. Yüz iskeletinin dik yön boyutlarının artmış veya azalmış olmasına rağmen ortodontik anomalilerin ortaya çıkmadığı uç vakalarda doğal kompensasyonun nasıl olduğu araştırılarak, ortodontik tedavinin hangi bölgede nasıl yapılması gerektiğini gösterir ipuçları elde edilmeye çalışılmıştır.

Yazışma Adresi : Prof. Dr. Mustafa ÜLGEN
Poyracık Sokak 45/6
80200 Nişantaşı/İSTANBUL

Nejat ERVERDİ: *Ortodontik Tedavi ve Pekiştirme Sonrası Dönemde Profilde Gözlenen Değişikliklerin Sefalometrik Olarak Araştırılması (Doktora Tezi)*, Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi Ortodonti Anabilim Dalı, Ankara, 1985 (Tez Yöneticisi: Doç. Dr. Semra CİĞER).

Araştırmamızda 10 erkek 26 kız toplam 36 bireyin başlangıç bitiş ve pekiştirme sonrası dönem uzak röntgen filmleri kullanılmıştır. Bireylerin tümü Class II Div. 1 malokluzyonlu olup, ortalama yaş 13.2 dir. Tedavide edgewise mekaniği kullanılmıştır. Pekiştirme sonrası dönem ortalama 2.5 yıl olarak alınmıştır.

Çalışmamızda aşağıdaki ölçüm ve hesaplamalar yapılmıştır:

1. Profilde tedavi ve büyüme gelişime bağlı net değişiklik.

2. Sert doku retraksiyonu ile yumuşak doku retraksiyonu arası korelasyonlar.

3. Overjet değişikliğinin sert doku retraksiyonu ile yumuşak doku retraksiyonu arası korelasyonu etkisi.

4. Dudak kalınlığının sert doku retraksiyonu ile yumuşak retraksiyonu arası korelasyonu etkisi.

5. Overjetin düzelmesine bağlı dudak gerilimi değişimi.

6. Pekiştirme sonrası dönemde profilde büyüme relapsa bağlı oluşan değişiklik.

Araştırma sonunda aşağıdaki sonuçlar bulunmuştur:

1. Tedavi ve büyüme gelişimi ortak etkileri sonucu, üst keser, üst dudak, burun ve pogonion değerlerinde önemli ölçüde değişiklik gözlenmiştir.

2. Sert doku retraksiyonu ile yumuşak doku retraksiyonu arası korelasyon araştırıldığında; Üst keser-Üst dudak arası 0.59, üst keser-Alt dudak arası 0.67, alt keser-alt dudak arası 0.75, A noktası-Sulcus superior arası 0.27, B noktası-sulcus inferior arası 0.75, lik korelasyon değerleri bulunmuştur.

3. Araştırmamızda overjet miktarı arttıkça, sert doku retraksiyonu ile yumuşak doku retraksiyonu arası korelasyonun düştüğü bulunmuştur.

4. Çalışmamızda kalın dudaklı kişilerde sert doku retraksiyonu ile yumuşak doku retraksiyonu arası korelasyonun düştüğü bulunmuştur.

5. Araştırmamızda Overjet azalması ile dudak gerilimi arasında pozitif bir ilişki tespit edilmiştir.

6. Pekiştirme sonrası dönem profil incelendiğinde, burun ve pogonion noktalarındaki büyümenin profili düzleştirdiği bulunmuştur.

Yazışma Adresi : Yrd. Doç. Dr. Nejat ERVERDİ
M.Ü. Dişhekimliği Fakültesi
Ortodonti Anabilim Dalı
Nişantaşı/İSTANBUL